

S t a n o w i s k o

V Kongresu Gmin Wiejskich

w sprawie kluczowych problemów gmin wiejskich

w kontekście integracji z Unią Europejską

Wójtowie i Burmistrzowie oraz radni gmin wiejskich zgromadzeni na V Kongresie Gmin Wiejskich w Warszawie mają pełną świadomość niezbędności udziału tej kategorii gmin w tworzeniu dorobku prawnego Unii Europejskiej, szczególnie w zakresie norm prawnych i standardów wdrażanych w samorządach lokalnych i regionalnych. Stwierdzają równocześnie pilną potrzebę zastosowania skutecznych instrumentów prawnych, organizacyjnych i finansowych zapewniających dostępność gmin wiejskich do środków budżetowych UE służących rozwojowi wspólnot lokalnych, szczególnie kierowanych na zrównoważony rozwój regionów.

Oceniając sytuację od ostatniego Kongresu w zakresie naszego przygotowania do wykorzystania środków przedakcesyjnych, jak również środków przeznaczonych aktualnie na rozwój obszarów wiejskich, jednoznacznie stwierdzamy, że pieniędzy pomocowych jest za mało, i że nie ma pokrycia dla naszych potrzeb i rozbudzonych nadziei.

W świetle dotychczasowych doświadczeń gminy wiejskie wyrażają obawy o realność osiągnięcia jednego z celów strategicznych Unii Europejskiej w Polsce jakim jest zrównoważony rozwój. W celu poszanowania słuszných interesów gmin wiejskich w tym zakresie należy:

1. Zapewnić dostępność gminom wiejskim do środków z funduszy strukturalnych oraz funduszu spójności na poziomie umożliwiającym realizację głównych celów strategicznych Unii Europejskiej, jakimi są zrównoważony rozwój regionów oraz rozwój obszarów wiejskich wewnątrz regionów.
2. Wprowadzić podział kompetencji i procedury oceny, wyboru i finansowania działań objętych regionalnymi programami operacyjnymi wykluczające przydział dotacji według preferencji i afiliacji politycznej wnioskodawców i osób uczestniczących w podejmowaniu decyzji w tych sprawach.
3. Uwzględnić w priorytetach Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007 - 2013 działania służące rzeczywistemu, trwałemu i zrównoważonemu rozwojowi obszarów wiejskich, sprzyjające likwidacji występujących różnic, w tym w szczególności w zakresie poziomu wykształcenia mieszkańców oraz konkurencyjności inwestycyjnej i dostępności do rynku pracy.
4. Zapewnić udział przedstawicieli gmin wiejskich w pracach nad tworzeniem Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007 - 2013.
5. Stworzyć podstawy prawne zapewnienia udziału przedstawicieli gmin wiejskich w regionalnych komitetach sterujących dla programów strukturalnych i spójności poprzez ich desygnowanie przez wojewódzkie zgromadzenia prezydentów, burmistrzów i wójtów.

6. Uprościć i w miarę możliwości zestandaryzować procedury ubiegania się o wsparcie ze środków strukturalnych i Funduszu Spójności. Ujednolicić nazewnictwo i sprecyzować tzw. słownik pojęć.
7. Rozszerzyć zakres merytoryczny i finansowy rządowych instrumentów wsparcia dla gmin, zapewniając ich zrównoważony rozwój i powszechny dostęp do środków wspólnotowych.
8. W pracach nad zmianą ustawy o finansach publicznych uwzględnić oczekiwania samorządów w zakresie pomocniczości tej ustawy w absorpcji środków unijnych na rozwój gmin. W szczególności należy powiązać wieloletnie planowanie inwestycyjne z możliwością uchwalania budżetów w podobnym czasookresie. Zmianie ulec powinny także poziomy dopuszczalnego zadłużenia gmin i procentowe progi jego obsługi w skali roku.
9. Zapewnić warunki techniczno-ekonomiczne oraz merytoryczne obsługi narodowej delegacji do Komitetu Regionów oraz Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych Rady Europy. Ekonomiczne zabezpieczenie winno pochodzić z budżetu państwa, natomiast pomoc merytoryczno-techniczną powinno Zapewnić Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

Uczestnicy Kongresu wyrażają równocześnie oczekiwanie przeprowadzenia rzeczowej, merytorycznej dyskusji w sprawie kształtu systemu planowania i programowania dystrybucji środków pomocowych zarówno krajowych jak i Unii Europejskiej.

Wzywamy Rząd RP do opracowania z naszym udziałem strategii rozwoju obszarów wiejskich wraz ze wskazaniem metod jej realizacji i źródeł finansowania.

Warszawa, 10 września 2004 r.

Przewodniczący
Związku Gmin Wiejskich RP
Martusz Poznanski